

Labklājības ministrija

Skolas iela 28, Rīga, LV - 1331, tālr. 67021600, fakss 67276445, e-pasts lm@lm.gov.lv, www.lm.gov.lv

Rīgā

16.03.2023. Nr. 33-1-0402/408

Uz 17.02.2023. Nr. 1-5/46

Latvijas Republikas tiesībsargam

Par bāriņtiesu darbinieku ētikas kodeksu

Labklājības ministrijā (turpmāk – Ministrija) 2023.gada 17.februārī saņemta Latvijas Republikas tiesībsarga (turpmāk – Tiesībsargs) vēstule ar aicinājumu Ministrijai izvērtēt nepieciešamību aktualizēt Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācijas (turpmāk – Asociācija) izstrādāto bāriņtiesas darbinieku vispārējo ētikas principu un uzvedības standartu saturu un nodrošināt Asociācijas izstrādāto bāriņtiesas darbinieku vispārējo ētikas principu un uzvedības standartu publisku pieejamību.

Informējam, ka jau pēc Asociācijas valdes apstiprināšanas 2022.gadā Ministrija aicināja precizēt normatīvajos aktos noteikto ziņu pieejamību, ko Asociācija apņēmas izdarīt pēc tās darbības dokumentācijas reģistrēšanas Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā. Bet pēc Tiesībsarga vēstules saņemšanas, Ministrijai sazinoties ar Asociāciju, tā nekavējoties veica darbības informācijas par Asociācijas valdi, rekvizītiem, statūtiem un bāriņtiesu darbinieku ētikas kodeksa publiskas pieejamības nodrošināšanai un faktiski kopš 2023.gada 24.februāra iepriekš minētā informācija ir publicēta biedrības “Latvijas Pašvaldību savienība” mājaslapā: <https://www.lps.lv/lv/apvienibas/barintiesu-darbinieku-asociacija/>.

Savukārt jautājumā par ētikas kodeksa pilnveidi, Ministrija kopā ar Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekciju jau pirms Tiesībsarga vēstules ir uzsākušas sarunas par bāriņtiesu ētikas kodeksa lomas stiprināšanu bāriņtiesu darbības un darbinieku mācību un darba novērtēšanas procesos, t.sk. nepieciešamību šo kodeksu detalizēt un tā pārskatīšanu organizēt iesaistot iespējami daudz bāriņtiesu darbiniekus.

Ministrijas ieskatā, ētikas kodekss kalpo ne tikai kā kopums pret ko vērtējami pārkāpumi, bet arī kā līdzeklis ētiskās apziņas stiprināšanai bāriņtiesu profesijā, kas stiprina darbinieku spēju atpazīt ētikas vērtības un principus, kā arī piederību profesijai. Ētikas kodeksa aktualizēšanai pēc būtības būtu jāietver savstarpējas diskusijas un izpratnes par ētiskiem jautājumiem vienādošanu, noteiktu situāciju analīzi un potenciālu rīcības algoritmu izstrādi sarežģītās situācijās. Tāpat ētikas kodekss nav statisks dokuments, bet par tajā ietverto nepieciešamas arī turpmākas padziļinātas sarunas un situāciju vērtēšana ne tikai pārkāpumu, bet arī dažādu ētikas dilemmu gadījumos un kontekstos. Papildus tam, ētikas kodeksa sekmīgai iedzīvināšanai ir nepieciešama arī ieinteresēta ētikas komisija, kura iesaistās ne tikai iespējamu pārkāpumu gadījumā, bet arī darbiniekiem, saskaroties ar izaicinājumiem, piedāvājot savu atbalstu refleksijas procesā.

Asociācija sarunā ar Ministriju ir norādījusi, ka jau ir uzsākusi darbu pie ētikas kodeksa satura aktualizācijas un pilnveidoto bāriņtiesu darbinieku ētikas kodeksu plāno izskatīt 2023.gada 12.aprīļa Asociācijas biedru kopsapulcē. Darbs ar ētikas jautājumiem tiks turpināts arī turpmāk, proti, Asociācijai vasarā vairāku dienu ilgā plānotā biedru pasākumā šim jautājumam pievēršot pastiprinātu uzmanību, veidojot eksperta lekciju un tai sekojošu diskusiju par šo tēmu. Ministrija sarunās, kā uz labo piemēru, vērsusi Asociācijas uzmanību uz Latvijas sociālo darbinieku biedrības izstrādāto ētikas kodeksu un tā izstrādes procesu.

Ievērojot publiski izskanējušo informāciju par personiski aizskarošu attieksmi no bāriņtiesu darbinieku puses, uzskatām, ka šādas situācijas ir nepieņemamas un šādi gadījumi jāvērtē bāriņtiesas darba devējam – pašvaldībai, nepieciešamības gadījumā konsultējoties ar Asociācijas izveidotu ētikas komisiju. Lai novērstu līdzīgas situācijas un turpmāk nodrošinātu bāriņtiesu darbinieku ētisku un profesionālu attieksmi pret iedzīvotājiem, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija tuvāko gadu laikā Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.-2027.gadam 4.3.6. specifiskā atbalsta mērķa “Veicināt nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto cilvēku, tostarp vistrūcīgāko un bērnu, sociālo integrāciju” ietvaros īsteno 4.3.6.1. pasākumu „Speciālistu, kuru profesionālā darbība saistīta ar bērnu tiesību aizsardzības nodrošināšanu, profesionālās kvalifikācijas pilnveide un bērnu likumisko pārstāvju atbildības stiprināšana bērnu tiesību aizsardzības sistēmas reorganizācijas ietvaros”, kura ietvaros paredzētas gan bāriņtiesu darbinieku mācības, kas ietver saskarsmes un komunikācijas prasmju pilnveidi, kā arī piedāvās pašvaldībām finansiālu atbalstu regulāru supervīziju nodrošināšanai bāriņtiesu darbiniekiem, kas ir pamats refleksīvas rīcības stiprināšanai un regulārām sarunām par sava darba novērtējumu un konkrētu gadījumu analīzi.

Ministrija 2023.gada 14.martā rakstiskā vēstulē ir vērsusi Asociācijas uzmanību uz pašreiz spēkā esošā bāriņtiesu darbinieku ētikas kodeksa trūkumiem un nepieciešamajiem papildinājumiem, vienlaikus ir aicinājusi Asociāciju bāriņtiesu darbinieku ētikas kodeksa pilnveides procesā organizēt diskusiju par profesionālās ētikas jautājumiem bāriņtiesu darbā, nodrošinot bāriņtiesu darbinieku, Asociācijas biedru, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas, Ministrijas, pašvaldību un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas iesaisti.

Valsts sekretāra vietiece

***Dokuments parakstīts ar
drošu elektronisko parakstu
un satur laika zīmogu***

D. Jakaite